

Надежда Цочева
ПРЕОБРАЖЕНИЯТА НА ЕСТЕТА
(меланхолии и страсти)
в романите на Димитър Димов

Димитър Димов представя живота като произведение на изкуството, създава от текстовете си различни естетически светове – картинна галерия¹, библиотека, музей. Творецът естет синтезира изкуствата (музика, живопис, словесност)², разиграва различни митологични и литературни сюжети (историята за Лорелай в “Поручик Бенц”, образът на Дон Кихот в “Осъдени души”, библейската история за Адам и първородния грях в “Незавършения роман”), за да представи в своята артистична игра противоречивата същност на човека, надникнал в бездната на желаното и непозволеното³. Героите на Димов са книжни същества – тяхното прохождение в живота е предхождано от потапянето им в *света-библиотека*, като прочитът на книгите съпътства техните по-нататъшни търсения. На рафтовете на света-библиотека може да се срещнат книги на автори от испанския златен век, от епохата на романтизма, свързани с масовата култура – булевардните любовни романи, екзотиката на приключенската литература, детективски романи; научни издания върху тютюна, флота, католицизма, медицинска литература. Романите на Димов говорят за човешките бягства от баналното ежедневие, от агонията на войната и

¹ Вж. наблюденията на Св. Игов върху “Осъдени души”: Игов, Св. Романът като картинна галерия. // *Литературен форум*, № 33, 2. XI. 1999.

² Музиката на Шопен в “Тютюн”, картините на Веласкес, Ел Греко, Гойя, Мурильо в “Осъдени души”.

³ За връзката на Д. Димов с идеите на Фройд свидетелства неговата статия “Подсъзнателното в художественото творчество” (1928): Димов, Д. Подсъзнателното в художественото творчество. // *Ученически подем*, 1928, кн. 4.